

A kassai kereskedő polgárság tehát ez évnegyedben a be- és kivitel után összesen 572 frt 69 $\frac{1}{2}$ denárt tartozott fizetni; azonban V. László privilégiuma szerint a harminczadnak csupán *felét* fizette.

1574-ben a városi levéltárban levő jegyzék szerint Kassa polgárjoggal bíró kereskedői után 2210 frt 22 $\frac{1}{2}$ denár illetve ennek *fele* volt a harminczad jövedelme.

Az 1597-dik évi jegyzék szerint a kassai harminczad jövedelme a behozott áruk után Bécsből Pozsonyon át 1053 frt 76 denár.

Kivitt áruk után Kassáról Ausztriába 49 frt 77 denár.

Összesen 1103 frt 53 denár.

A behozatal után Lengyelország és Sziléziából 161 frt 86 denár.

A kivitel után Lengyelországba és Sziléziába 16 frt $\frac{1}{2}$ denár.

Összesen 177 frt 86 $\frac{1}{2}$ denár.

A harminczad összes jövedelme tehát 1597-ben 1281 frt 39 $\frac{1}{2}$ den.

A török árucikk beházatala a 17. század elején mind nagyobb mértéket ölt. Erről szólnak Kassa város jegyzőkönyvében a következő sorok: „1610. szeptember 8. Csizmadia, lakatos és szijártó czéh panaszolkoznak, hogy az áros uraim az ő mivek felét *Török* országból hozván, itt árulják sat., könyörögvén, hogy ne engedje az nemes tanács az czéheknek az ő igazságukat opprimáltatni és az ő kenyeröket elvenni.“ Majd: „1611. szeptember 22. Az kereskedő rend könyörög, hogy legyen szabad, mint ennekelötte csizmát és egyéb *török árut* az minemüt az ittvaló czéhesek meg nem csinálhatják, ök pedig az olyan marhát behozván, *harminczadot* adnak töle. Deliberatum: Az minemü marhát az itt való müvesek megcsinálhatják, olyat ne áruljanak az kalmárok; de bogláros féket és csizmát, mint eddig, szabad legyen; sarkantyut és zabolát nem.“

Az eddig közölt¹⁾ lajstromok arról tanuskodnak, hogy a 16. század közepéig Kassa az éjszaki tartományokkal, első sorban Lengyelországgal volt a legélénkebb kereskedelmi összeköttetésben; „*az kassaiak nem lehetnek Kassa nélkül*“ így szól az 1558-ik évi levéliró.

A 16. század közepén tul kereskedelmünk mindinkább a nyugat felé fordul s a legujabb időkig Bécs volt a kassai kereskedők Mekkája, ahová minden évben — kétszer is — elzarándokoltak.

KEMÉNY LAJOS.

Mezei munkabérek 1828-ban Az 1828. évi országos összeírás alkalmával, melynek főeredményeit most közöljük, a mezei munkabérekre is kiterjeszkedtek, de természetesen csak az egyes *városokban*, mert a

¹⁾ Lásd még „A kassai harminczad története a XVI. század végéig“ című cikket. Magyar Gazdaságtört. Szemle. 1894. évf. 303. l.

megyékben akkor a jobbágyok robotmunkája volt általános s külön napszamosokat csak a nagyobb uradalmak alkalmaztak.

Az alább következő kimutatás annyiban tökéletlen, hogy néhány városról hiányzik s csakis a kaszáló és szántó munkabérekre vonatkozik, de az elsónél *kézi*, a szántásnál pedig *igás* munka értendő. A mi végül az összegeket illeti, azok mindenütt a készpénzfizetést képviselik, a munkás ellátása nélkül.

Városok	Egy munkás napi bére				Városok	Egy munkás napi bére			
	kaszálásnál		szántásnál			kaszálásnál		szántásnál	
	frt	kr.	frt	kr.		frt	kr.	frt	kr.
Székesfehérvár	—	18	—	25	Libeth-Bánya	—	12	—	30
Baka-Bánya	—	30	—	48	Szabadka	—	14	—	30
Bártfa	—	18	—	27	Modor	—	24	—	24
Bazin	—	12	—	24	Nagy-Bánya	—	36	1	—
Béla-Bánya	1	21	1	12	Ujvidék	—	18	—	39
Breznó-Bánya	—	—	—	—	Besztercebánya	—	24	—	30
Buccari	—	—	—	—	Pest	—	24	—	—
Buda	—	—	—	—	Pozsega	—	—	—	24
Kaproncza	—	24	—	36	Pozsony	—	36	—	24
Károlyváros	—	30	1	15	Pécs	—	24	—	30
Korpona	—	17	—	30	Ruszt	—	—	—	25
Kassa	—	14	—	18	Szent-György	—	15	—	24
Kis-Szeben	—	12	—	16	Selmeczbánya	1	21	1	12
Komárom	—	—	—	24	Szathmár-Németi	—	12	—	24
Körmöczbánya	—	25	—	36	Sopron	—	—	—	—
Körös	—	45	—	30	Esztergom	—	20	—	24
Dehreczen	—	—	—	26	Szokolca	—	26	—	15
Eperjes	—	16	—	18	Szeged	—	30	—	14
Eszék	—	20	—	22	Temesvár	—	30	—	16
Fiume	—	—	—	—	Trencsén	—	—	—	18
Felső-Bánya	—	15	—	—	Nagyszombat	—	36	—	18
Kőszeg	—	24	—	20	Varasd	—	48	—	48
Győr	—	12	—	32	Zólyom	—	24	—	20
Késmárk	—	12	—	48	Ujbánya	—	30	—	40
Kis-Marton	—	15	—	25	Zágráb	—	40	—	1
Lócse	—	26	—	33	Zombor	—	24	—	52